

Sammanfattning av Utvärdering av Malmö stads Policy för hållbar utveckling och mat

Symbolförklaring

Målet i policyn bedöms	positiv trend	oklar trend	negativ trend
vara uppnått			
delvis vara uppnått			
inte vara uppnått			

Målområde	Måltext	målformulering	Indikator nr	Indikator	målvärde 2014	målvärde 2020	Status	kommentar
ÖVERGRIPANDE MÅL	Alla i Malmö har rätt till bra mat som ett led i en ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbar utveckling. Detta möjliggörs genom att följa "Ät SMART-modellen" som förenar hälsa och miljö utan att kostnaderna ökar.	Alla i Malmö har rätt till bra mat	1	Sammanvägning av övriga indikatorer	Bra i några verksamheter, ojämnt i några verksamheter, fr a inom äldreomsorgen	Bra i de flesta verksamheter		De förändringar som gjorts av organisationen av kostverksamheterna har bidragit till att tillgången på bra mat har förbättrats. Förutsättningarna för olika verksamheter har blivit mer likvärdig, men fortfarande består en del olikheter till exempel varierande kompetensnivån hos dem som lagar maten och olika utrustningsnivå på köken. Fler verksamheter har fått möjlighet att få stöd när det gäller hygienfrågor, näringsberäkning, anpassad kost med mera. Mer mat lagas från bra råvaror nära matgästen.
	Utsläppen av växthusgaser relaterade till mat ska minska med 40 % till 2020 jämfört med 2002	Utsläppen av växthusgaser relaterade till mat ska minska med 40 % till 2020 jämfört med 2002	2	Utsläpp av växthusgaser (kg CO ₂ e) per kg inköpta livsmedel	minskat med 9 %	minskat med 30%		Växthusgasutsläppen har minskat kraftigt de senaste åren, men inte tillräckligt för att nå målet
	All mat som serveras i Malmö stad ska vara ekologisk 2020. År 2020 ska även övriga ambitioner i policyn ha uppnått.	All mat som serveras i Malmö stad ska vara ekologisk 2020	3	Andel ekologisk mat inklusive MSC-märkt fisk som köps in	45%	70%		Begreppet all mat ska tolkas som minst 90 % ekologisk mat. Andelen ekologiska livsmedel är hög, men målet är inte nått.
HÄLSOSAM MAT AV HÖG KVALITET	I Malmö stad ska vi servera god, vällagad, säker och hälsosam mat till alla. Den ska vara av hög kvalitet och ska så långt det är möjligt lagas från grunden, med ett minimum av tillsatser.	Maten bör vara tillagad nära kunden	4a	Andel av måltider som skickas. (Andel av lunchportioner)	52%	32%		Betydligt färre portioner skickas jämfört med 2014
			4b	Varmhållningstider (Medeltid per portion)	cirka 1 1/2 till 2 timmar	cirka 1 1/2 till 2 timmar		Det förekommer fortfarande långa varmhållningstider, men färre portioner skickas från tillagningskök till mottagningskök, vilket innebär att färre portioner varmhålls långa tider.
	Maten (bör vara tillagad nära kunden och) ska kunna avnjutas i en lugn och trivsamt miljö som främjar social samvaro	5	Måltidsmiljö	överlag ser det bra ut när det gäller måltidsmiljön	finns vissa brister i måltidsmiljön		Det ser överlag bra ut när det gäller måltidsmiljön, men det finns fortfarande vissa brister kvar. Indikatorn bedöms oförändrad.	
		6	Beskrivning av integrering i pedagogisk verksamhet	sker i varierande grad	sker i varierande grad. Har blivit vanligare inom förskolan!		Det har skett förbättringar inom förskolan, men inte i samma utsträckning inom grundskolan. Ett ökat samarbete mellan skolorna och Skolrestauranger skulle kunna innebära ökade förutsättningar för att måltiden integreras i det pedagogiska verksamheten i större utsträckning.	
		7	Tillämpning av Livsmedelsverkets måltidsordning	flera skolor börjar servera lunch för tidigt	flera skolor börjar servera lunch för tidigt		Livsmedelsverkets måltidsordning är numera bara rekommendationer. Det har inte skett någon större förbättring sedan 2014	

		Det är viktigt att brukarna har möjlighet till inflytande över maten. Matråd eller motsvarande ska finnas i de verksamheter där det är relevant	8a	Andel verksamheter med matråd	77%	65%		Det har skett en försämring sedan 2014. Det kan finnas en viss inverkan av Coronapandemin till exempel att man undvikit samlas i fler konstellationer än nödvändigt
			8b	Grad av personalinflytande	vissa brister i personalens möjlighet till inflytande	vissa brister i personalens möjlighet till inflytande		Det har skett en svag förbättring när det gäller personalens möjlighet till inflytande över maten och sin arbetssituation.
		Alla som av etiska, religiösa eller medicinska skäl har behov av specialkost, ska i möjligaste mån, kunna erbjudas sådan av hög och säker kvalitet	9	Hur försäkrar man att alla i behov av specialkost alltid får det?	vissa brister i möjlighet att få specialkost	vissa brister i möjlighet att få specialkost		Inom Skolrestauranger finns goda möjligheter att få säker specialkost, men det finns brister inom förskola, äldreomsorg och LSS
		Maten ska, så långt det är möjlig, lagas från grunden, med ett minimum av tillsatser	10	Andel mat som lagas från grunden/ användning av färdiglagade rätter	Det köps fortfarande stora mängder färdigmat in inom vissa verksamheter	Även om mer mat lagas från grunden nu köps fortfarande stora mängder färdigmat in inom vissa verksamheter. Högre kvalitetskrav ställs på den färdigmat som köps in		Viss förbättring har skett, särskilt inom skolrestauranger, där mer av maten lagas från grunden. Det köps fortfarande in mycket färdigmat inom andra verksamheter. Kvaliteten på den färdigmat som köps in har förbättrats genom att högre kvalitetskrav ställs vid upphandling.
KUNSKAP OCH KOMPETENS	Personalen ska fortlöpande ha tillgång till professionellt stöd och kunskapsutveckling inom relevanta ämnesområden för att kunna upprätthålla en hög kompetens	Alla som har som arbete att beställa, hantera och tillaga mat ska ha god kompetens i matlagning, näringslära, specialkost, hygienfrågor, bemötande samt hållbar utveckling	11	Personalens kompetensnivå	en viss andel kockutbildad personal. Brister i vissa verksamheter	högre andel med kockutbildning än 2014, men fortfarande brister i vissa verksamheter		Det har skett en förbättring, men fortfarande brister inom vissa verksamheter.
	Personalen ska fortlöpande ha tillgång till professionellt stöd och kunskapsutveckling inom relevanta ämnesområden för att kunna upprätthålla en hög kompetens	Personalen ska fortlöpande ha tillgång till professionellt stöd och kunskapsutveckling inom relevanta ämnesområden för att kunna upprätthålla en hög kompetens	12	Tillgång till fortbildning	dålig tillgång till fortbildning inom förskolan och äldreomsorgen	klar förbättring		Tillgången till fortbildning har förbättrats. En viktig faktor är ny kostorganisation för äldreomsorgen samt samarbete mellan Skolrestauranger och förskoleförvaltningen.
HÅLLBARA INKÖP Etiskt	Etiskt certifierade (t.ex. rättvisemärkt) produkter ska alltid vara förstahandsvalet i de produktkategorier där sådana finns	Etiskt certifierade (t.ex. Rättvisemärkta) produkter ska alltid vara förstahandsvalet i de produktkategorier där sådana finns	13	Andel etiskt certifierade varor i utvalda kategorier	85%	98%		Målet har uppnåtts, åtminstone för kaffe och så gott som för te. Det finns endast etiskt certifierade produkter inom varugrupperna kaffe och te på kommunens avtalsprislister vilket innebär att de har bra pris. När det gäller bananer är vi dock långt från måluppfyllnad
HÅLLBARA INKÖP Åt S.M.		För att inköpen av mat ska bli bättre för hälsan, ekonomin och miljön, bör de så långt det är möjligt följa Åt S.M.A.R.T.-modellen						Åt S.M.A.R.T.-modellen har varit grunden för många utbildningar under tioårsperioden.
	En del av köttet bör bytas ut mot baljväxter som ärtor, bönor och linser. Vi ska följa tallriksmodellen för att få väl sammansatta måltider som är bra för både hälsan och miljön	Större andel vegetabilier. En del av köttet bör bytas ut mot baljväxter som ärtor, bönor och linser	14	Mängd kött per person jämförd med mängd vegetabilier per person	Animalier (-fisk) minskat med 2,5 % vegetabilier ökat med 20 % Fisk ökat med 13 %	Animalier (-fisk) minskat med 19 % Vegetabilier ökat med 18 % Fisk ökat med 21 %		Det har skett en betydande ökning av andel vegetabilier

A.R.T.	Maten ska vara näringstät och innehålla så få tomma kalorier som möjligt. Cafeterior som vänder sig till barn och unga ska ha ett brett utbud av hälsosamma alternativ till läsk och godis. Maten inom vården ska anpassas så att fel- och undernäring förebyggs	M indre tomma kalorier Cafeterior som vänder sig till barn och unga ska ha ett brett utbud av hälsosamma alternativ till läsk och godis	15	Utbud i skolornas cafeterior	bra utbud av nyttiga mellanmål	mycket bra utbud av nyttiga mellanmål		Det finns ett bra utbud i skolornas cafeterior. En svag förbättring har skett sedan 2014
		M indre tomma kalorier Maten inom vården ska anpassas så att fel- och undernäring förebyggs	16	Åtgärder för att förebygga under/felnäring	Ganska utbredda problem med under- och felnäring	Man har vidtagit åtgärder, men det finns fortfarande kvar problem med undernäring		Det har skett en förbättring, men det finns fortfarande kvar problem med undernäring
	År 2020 ska all mat som serveras eller beställs av Malmö stad vara ekologisk. (Miljömärkt fisk räknas in i andelen ekologisk mat)	A ndelen ekologiskt ökas År 2020 ska all mat som serveras eller beställs av Malmö stad vara ekologisk	17	Andel ekologiska och MSC-märkta livsmedel	45%	70%		Andelen ekologiska livsmedel har ökat, men målet nås inte
	Konsumtionen av alla sorters kött ska minska. Det kött som köps in ska av miljö- och djuretiska skäl vara ekologiskt producerat. Inom Malmö stads verksamheter ska vi köpa in mer grövre grönsaker. Grönsaksinköpen ska också, så långt det är möjligt, följa säsongerna.	R ätt kött Konsumtionen av alla sorters kött ska minska	18	Mängd inköpt kött av olika slag	minskat med 16 % från 2010 till 2014	Minskat med 41% från 2010 till 2019		Det har skett en betydande minskning av mängden inköpt kött.
		R ätt kött Det kött som köps in ska av miljö- och djuretiska skäl vara ekologiskt producerat	19	Mängd inköpt ekologiskt /naturbeteskött	31%	41%		Det har skett en svag ökning av andelen ekologiskt kött samtidigt som mängden inköpt kött har minskat.
		R ätt grönsaker Inom Malmö stads verksamheter ska vi köpa in mer grövre grönsaker	20	Andel grövre grönsaker av total mängd grönsaker	ca 70 % kraftigt ökad mängd sen 2010	ca 70 % ökad mängd sen 2010		Det köps in en ökad mängd grönsaker, jämfört med 2010, men andelen grova grönsaker av alla grönsaker är oförändrad, dock är ju mängden grova grönsaker per matgäst större.
		R ätt grönsaker Grönsaksinköpen ska också, så långt det är möjligt, följa säsongerna	21	Säsonganpassning av recept	Många men inte alla verksamheter säsonganpassar sina recept	Många men inte alla verksamheter säsonganpassar sina recept		Många men inte alla verksamheter säsonganpassar sina recept. Oförändrat mot 2015.
	I Malmö stad ska vi minimera transporterens miljö- och klimatpåverkan och så långt det är möjligt, säsonganpassa inköpen. För att öka konkurrensen och gynna små och medelstora företag ska lokala leverantörer ges förutsättningar att sälja sina produkter.	T ransportsnålt I Malmö stad ska vi minimera transporterens miljö- och klimatpåverkan och så långt det är möjligt, säsonganpassa inköpen	22	Ursprung utvalda produkter	Andel svenskt nötkött 2014 66 %	Andel svenskt kött 77 % av inköpsvärdet		Större andel av den mat som köps in är svensk eller kommer från närliggande länder. Krav motsvarande svenska djurskyddsregler ställs på nästan allt kött som upphandlas.
		T ransportsnålt För att öka konkurrensen och gynna små och medelstora företag ska lokala leverantörer ges förutsättningar att sälja sina produkter	23	Anbud med lokala leverantörer	5 leverantörer varav 3 lokaliserade i Skåne	4 leverantörer varav en i Skåne		Antalet avtal med lokala leverantörer har minskat sedan 2010 och 2015. Det har förekommit vissa problem med kvaliteten hos mindre lokala leverantörer. Mindre leverantörer har svårt att tillhandahålla de stora volymer som kommunen efterfrågar.
	HÅLLBAR EKONOMI	Inköp av livsmedel ska ske inom upphandlade avtal. Andelen "hållbara matvaror" ska öka både i upphandlingen och vad det gäller inköpen. Vi ska påverka våra leverantörer att öka utbudet av ekologiska och etiskt certifierade produkter, så att t.ex. förädlingsgrad och förpackningsstorlekar passar alla verksamheter.	A vtalstrohet Inköp av livsmedel ska ske inom upphandlade avtal.	24	Avtalstrohet (andel inköp från avtalsprislistan)	84%	85%	
		A ndelen "hållbara matvaror" ska öka både i upphandlingen och vad det gäller inköpen. Vi ska påverka våra leverantörer att öka utbudet av ekologiska och etiskt certifierade produkter, så att t.ex. förädlingsgrad och förpackningsstorlekar passar alla verksamheter.	25	Antal och andel ekoprodukter på avtal	375 av 950 artiklar (39 %) 2015	540 av 1050 artiklar (51 %)		Antalet ekologiskt certifierade produkter på avtalsprislistan har blivit fler och utgör en högre andel, men det är inte tillräckligt för att nå målet att all mat ska vara ekologisk. Vissa produkter saknas på marknaden.

	<p>Alla som hanterar mat inom Malmö stad ska verka för att minska svinn, dock utan att äventyra livsmedelssäkerheten. Det matavfall som ändå genereras av Malmö stads verksamheter ska gå till biogasproduktion</p>	<p>Minska svinn. Alla som hanterar mat inom Malmö stad ska verka för att minska svinn, dock utan att äventyra livsmedelssäkerheten</p>	26	Förändring av mängden svinn	Skolrestauranger: 22% Andra verksamheter har mycket svinn	Skolrestauranger: 16% Andra verksamheter har inte kommit lika långt för att minska svinn		Fler verksamheter arbetar för att minska svinn. Det sker vissa minskningar av svinn, men fortfarande har vissa verksamheter mycket svinn. Svinnet minskar när mer mat lagas nära matgästen.
		<p>Minska svinn. Det matavfall som ändå genereras av Malmö stads verksamheter ska gå till biogasproduktion.</p>	27	Andel kök som samlar in matavfall	75%	99%		Målet är uppfyllt. I princip alla verksamheter har matavfallsinsamling
	<p>Matens stora betydelse bör vägas in så att maten värdesätts och tillräckliga resurser avsätts för att hålla en hög och säker matkvalitet.</p>	<p>Matens stora betydelse bör vägas in så att maten värdesätts och tillräckliga resurser avsätts för att hålla en hög och säker matkvalitet.</p>	28	Priset på skollunch i Malmö i relation till riksgenomsnittet	högre lunchpris än genomsnittet i Sverige med ca 59% ekologisk mat i skolorna	lägre lunchpris än genomsnittet i Sverige även med nästan all mat ekologisk i skolorna		Skolrestauranger kan hålla ett lågt lunchpris trots en hög ekoandel. Att mer mat lagas från grunden och att priserna på ekologiska produkter är låga inom våra avtal möjliggör det.
MALMÖ STAD SKA FÖREGÅ MED GOTT EXEMPEL	<p>År 2020 ska den mat som serveras vid all representation som sker i tjänsten och vid alla evenemang som Malmö stad står som arrangör för vara klimatanpassad och ekologisk samt etiskt certifierad i de varugrupper där detta är relevant.</p>	<p>År 2020 ska den mat som serveras vid all representation som sker i tjänsten och vid alla evenemang som Malmö stad står som arrangör för vara klimatanpassad och ekologisk samt etiskt certifierad i de varugrupper där detta är relevant.</p>	29	Andel hållbar representation	Långt kvar innan all mat som serveras i samband med representation är hållbar	Långt kvar innan all mat som serveras i samband med representation är hållbar		Ingen större förbättring har skett. Stadsrevisionen konstaterar i en rapport från 2018 att ingen samlad rutin finns för att efterleva matpolicyn vid representation och evenemang.
			<p>Malmöfestivalen andel ekologisk/vegetarisk mat</p>	30	Ganska hög andel ekologisk mat och ganska stort utbud av vegetariska rätter under Malmöfestivalen 2014	Hög andel ekologisk mat och stort utbud av vegetariska rätter under Malmöfestivalen 2019		Det har skett en stor förbättring under tioårsperioden med ett bra utbud av växtbaserade rätter och en hög andel ekologisk mat.
HÅLLBART NÄRINGSLIV	<p>I framtida planer bör jordbrukslandskapets stora betydelse beaktas. Livsmedelsproduktion i och kring staden uppmuntras.</p>	<p>Jordbruk i framtida planer bör jordbrukslandskapets stora betydelse beaktas. Livsmedelsproduktion i och kring staden uppmuntras.</p>	31	Jordbruksmark beaktas i Översiktsplanen	Vikten av jordbruksmarken som omger Malmö tas upp i översiktsplanen 2014	Vikten av Malmös jordbruksmark tas upp i översiktsplanen 2018. Den markerar att odlingsmarken är en ändlig resurs som är viktig att värna.		Det finns fortfarande starkt stöd för bevarande av åkermarken i översiktsplanen.
			32	Utveckling av stadsodling	Stora möjligheter för dem som vill odla i och kring staden.	Stora möjligheter för dem som vill odla i och kring staden.		Det har skett en starkt positiv utveckling av möjligheterna till stadsodling
	<p>Malmö stad ska både genom sina inköp och genom andra insatser, stödja de företag som erbjuder ett stort utbud av "hållbara" livsmedel av hög kvalitet. Malmö stad ska uppmuntra initiativ som till exempel Bondens egen Marknad som ökar kontaktytan mellan producenter och konsument.</p>	<p>Butiker, marknader och restauranger Malmö stad ska både genom sina inköp och genom andra insatser, stödja de företag som erbjuder ett stort utbud av "hållbara" livsmedel av hög kvalitet. Malmö stad ska uppmuntra initiativ som till exempel Bondens egen Marknad som ökar kontaktytan mellan producenter och konsument.</p>	33	Antal KRAV- certifierade restauranger i Malmö	22 verksamheter som har KRAV certifiering i Malmö, restauranger,	2020, fanns det 10 verksamheter som uppfyller KRAV:s regler i Malmö		Det finns färre KRAV-certifierade restauranger 2020 jämfört med 2014, men många restauranger i Malmö har hög hållbarhetsstandard utan att därför vara KRAV-certifierade.
			34	Utveckling lokala marknader, BEM, mm	Bondens egen marknad samt stadsbruksmarknader erbjuder möjligheter att köpa närodlade produkter	Sedan 2014 har flera olika initiativ, särskilt utvecklingen av REKO-ring, ökat Malmöbornas möjligheter att handla närproducerad mat		Möjligheterna för Malmöborna att handla lokalproducerad mat har ökat betydligt, särskilt genom etableringen av flera REKO-ringar

Verksamhet	Andel skickade portioner 2015			Andel skickade portioner 2020				
Gymnasieskolor	49%	11000,00	5390	39%	12000	4680		
Grundskolor	67%	26000,00	17420	37%	28000	10360		
Förskolor	30%	16000,00	4800	15%	17000	2550		
Äldreomsorg	52%	1730,00	899,6	67%	1500	1005		
		54730,00	28509,6		52,091358	58500	18595	31,78632

Verksamhet	Andel med matråd 2015			2020				
Gymnasieskolor	100%	11000,00	11000	57%	12000	6840		
Grundskolor	87%	26000,00	22620	75%	28000	21000		
Förskolor	46%	16000,00	7360	53%	17000	9010		
Äldreomsorg	55%	1730,00	951,5	59%	1500	885		
		54730,00	41931,5		76,615202	58500	37735	64,50427

Verksamhet	Andel som samlar in matavfall 2015			2020				
Gymnasieskolor	55%	11000,00	6050	100%	12000	12000		
Grundskolor	75%	26000,00	19500	98%	28000	27440		
Förskolor	90%	16000,00	14400	100%	17000	17000		
Äldreomsorg	66%	1730,00	1141,8	96%	1500	1440		
		54730,00	41091,80		75,080943	58500	57880	98,94017